

A Pécsi Ítéltábla a dr. Molnár Beáta ügyvéd (fél címe 1) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a Burai-Kovács, Perlaki, Stanka, Szikla és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szikla Gergely, fél címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Pécsi Törvényszék 2016. június 27. napján kelt 11.P.20.807/2015/12. számú ítélete ellen a felperes által 13. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 150.000 (egyszázötvenezer) forint másodfokú eljárásban felmerült költséget, valamint az államnak - az állami adóhatóság külön felhívására - 678.500 (hatszázhetvennyolcezer-ötszáz) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes jogelődje és a **P O Kft.** együttműködési megállapodást kötöttek, amelyben az alperes jogelődje meghatalmazta az **O Kft.-t**, mint szállítót, hogy az általa forgalmazott gépjárművekre az alperesi jogelőd által elkészített és jóváhagyott hitel- és pénzügyi lízingszerződéseket az alperesi jogelőd nevében és helyette cégszerűen aláírja, amennyiben erre szerződésenként cégszerűen aláírt és szerződésszámmal ellátott meghatalmazással feljogosítja. A megállapodásban rögzítették, hogy az **O Kft.** tevékenysége a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (továbbiakban: Hpt.) 2. számú melléklete 12.b. pontja szerinti ügynöki tevékenységnek minősül.

A felperes, mint kéményseprő ipari közszolgáltatással foglalkozó egyéni vállalkozó 2008. július 2. napján egy **K ...** típusú személygépkocsit vásárolt a **P O Kft.-től** 7.900.000 forint vételárért. A felperes hitelkérelmét teljesítve az alperes jogelődje a vételár kiegyenlítéséhez 6.320.000 forint hitelt nyújtott. A hitelkérelemben a felperes feltüntette vállalkozói engedélyének számát, egyéni vállalkozói adószámát és szolgáltatói tevékenységi körét, míg a hitelszerződésben egyéni vállalkozói adószámát. A 6.320.000 forint hitelt 72 hónap futamidőre, maximum 84 hónapra vette igénybe. A havonta esedékes törlesztőrészlet összegét 122.071 forintban határozták meg, amely tartalmazta a beépített casco biztosítás díját is. Rögzítették, hogy a deviza alapú finanszírozás miatt

a törlesztőrészek forintban fizetendő összege a devizanem, az árfolyam és kamat alakulásától függően változhat. Kitértek ennek jelentős kockázatára, amely szerint a forint leértékelődése az esedékes törlesztőrészek növekedését eredményezheti, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli. A hitelszerződés lejárat előtti megszűnése vagy módosulása esetén pedig a teljes hátralévő tőketartozást érintő árfolyam-különbözet egy összegben esedékessé válik. A felperes kijelentette, hogy tudatában van a deviza alapú finanszírozás fokozott kockázatának, és vállalja ennek következményeit. Ugyanezt a tájékoztatást tartalmazta az üzletszabályzat 18.3.4. pontja is.

A szerződés szerint a teljes hiteldíjmutató mértéke 13,44%, változásának feltételeit az üzletszabályzat tartalmazza. A szerződés 12. pontja értelmében a szerződésben nem szabályozott kérdésekben a hitelező üzletszabályzata az irányadó. A felperes a szerződés aláírásával elismerte, hogy az üzletszabályzatot átvette, megismerte, és az abban foglaltakat magára nézve kötelezőnek ismerte el.

2015 júliusában a felperes az utolsó törlesztőrésztet kifizette, ezzel a szerződés megszűnt. A gépjárművet részben egyéni vállalkozásában, részben magáncélra használta, a gépjármű vételárát és az amortizációt vállalkozásában elszámolta, a céges gépjárműre előírt adót megfizette, a költségeket a futáskilométer arányában adóalapot csökkentő tételként ugyancsak elszámolta.

A felperes módosított keresetében a szerződés érvénytelenségének jogkövetkezményként a szerződés határozathozatalig történő érvényessé nyilvánítását és az alperesnek 8.480.146 forint túlfizetés megfizetésére kötelezését kérte. A kölcsönszerződés érvénytelenségét elődlegesen az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltétel tisztességtelenségére, másodlagosan a jogszerű aláírás hiányára, harmadlagosan az üzletszabályzat egyedi megtárgyalásának mellőzésére hivatkozással állította.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, elsődlegesen elévülésre hivatkozással.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, és a perköltség megfizetésére a felperest kötelezte. Ítéletének jogi indokolásában kifejtette, hogy a felperes nem fogyasztó a fogyasztókkal kötött szerződésekre alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13.EGK irányelv 2. cikk *b)* pontja és a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: 1959. évi Ptk.) 685.§ *d)* pontja értelmében, mivel nem gazdasági vagy szakmai tevékenysége körén kívül eső célból kötött szerződést. Ebből következően nem vonatkoznak a perbeli szerződésre a fogyasztói szerződésekre előírt kedvezőbb szabályok. Az 1959. évi Ptk. 209/A.§ (1) bekezdése szerint a nem fogyasztói szerződésben található tisztességtelen kikötés nem semmis, hanem megtámadható feltétel. Az 1959. évi Ptk. 236.§ (1) bekezdése és (2) bekezdés *c)* pontja szerint a szerződés megtámadására nyitva álló határidő lejárt, megtámadási jogával pedig a felperes elkésetten élt.

A másodlagos érvénytelenségi okkal összefüggésben az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy az alperes jogelődje együttműködési megállapodást kötött a **P O Kft.**-vel, amelyben meghatalmazta a gépjármű-értékesítéssel foglalkozó céget, hogy a hitelszerződést nevében és helyette aláírja. A konkrét szerződéshez az alperes jogelődje meghatalmazást adott, így a **P O Kft.** az alperesi jogelőd helyett és nevében, mint ügyleti képviselő aláírhatta a szerződést, figyelemmel az 1959. évi Ptk. 219.§ (1) bekezdésére és a 223.§ (1) bekezdésére is. Az együttműködési megállapodás 15. pontja értelmében a **P O Kft.** tevékenysége a Hpt. 47.§ (1) bekezdés *b)* pontja szerinti ügynöki tevékenységnek minősült, amelyre vonatkozóan bejelentési kötelezettségének eleget tett. A hatósági engedélyhez kötött tevékenység esetén az engedély (bejelentés) hiánya önmagában egyébként sem érinti az ügylet polgári jogi érvényességét. A Hpt. az egyes pénzügyi szolgáltatások nyújtására

irányuló tevékenység folytatásához a szerződéskötés időpontjában megkívánta a PSZÁF engedélyét, illetve bejelentési kötelezettséget írt elő, azonban az engedély (bejelentés) hiányában kötött ügylethez az érvénytelenség jogkövetkezményét nem fűzte, ezért az 1959. évi Ptk. 200.§ (2) bekezdését figyelembe véve sem érvénytelen a perbeli kölcsönszerződés.

A kereseti kérelem harmadlagos jogcíme tekintetében az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy az 1959. évi Ptk. 205/A.§-a és 205/B.§-ának (1) és (2) bekezdése értelmében az üzletszabályzat a szerződés részévé vált, mert az alperes jogelődje lehetővé tette a felperes számára, hogy annak tartalmát megismerje. A felperes megkapta az üzletszabályzatot, annak megismerését a hitelszerződés aláírásával igazolta, annak pedig jelentősége nincsen, hogy azt ténylegesen elolvastae. Az ezzel kapcsolatos érvénytelenségi hivatkozást ezért szintén alaptalannak találta az elsőfokú bíróság.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását és keresetének teljesítését kérte. A fellebbezésben foglaltak szerint az O Kft.-nek és az általa megbízott személynek, mint b) típusú ügynöknek nem volt joga pénzkölcsön nyújtására, a bejelentésben foglaltaktól eltérően lényegében a) típusú ügynöki tevékenységet végeztek, így a szerződés az 1959. évi Ptk.200.§ (2) bekezdése alapján ez okból érvénytelen. Bár a szerződés tartalmazza, hogy az üzletszabályzatot megismerte, erre ténylegesen nem volt lehetősége, ezért az nem vált a szerződés részévé. Hivatkozott arra is, hogy a kölcsönszerződés nem elégíti ki a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 166. § (2) bekezdésében foglaltakat, amely jogszabály megsértésének jogkövetkezménye ugyancsak a szerződés semmissége. A perbeli kölcsönszerződés nem alkalmas a kötelezettség összegének bizonyítására, nem tartalmazza, hogy a devizatartozás összege milyen árfolyamon került meghatározásra, így a lényeges kérdésekben való megállapodás hiánya miatt a felek között a szerződés nem jött létre, nem tekinthető deviza alapúnak, illetve az alperes együttműködési kötelezettségét több vonatkozásban megsértette. Kérte egyúttal a tárgyalás felfüggesztését az Európai Bíróság C-00/17., C-00/17. és C-000/17. számú eljárásának befejezéséig.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetésekkel és a keresetet elutasító érdemi döntésével is egyetértett a másodfokú bíróság.

A felperes fellebbezésében változatlanul hivatkozott a perbeli kölcsönszerződés 1959. évi Ptk. 200.§ (2) bekezdése szerinti érvénytelenségére. Az ezzel kapcsolatos jogi indokait annyiban egészítette ki, hogy az O Kft. és az általa megbízott személy a 2007. szeptember 12. napján kelt megállapodásban foglaltak ellenére nem a Hpt. 2. számú melléklet I. fejezet 12. b), hanem a) pontja szerinti ügynöki tevékenységet végzett, így a kölcsönszerződés megkötésére a felhívott jogszabályi rendelkezés figyelmen kívül hagyásával, illetve megkerülésével került sor.

A Hpt. 2. számú melléklet I. fejezet 12. pontja szerint pénzügyi szolgáltatás közvetítése (ügynöki tevékenység):

- a) pénzügyi intézmény javára, nevében, felelősségére és kockázatára folytatott tevékenység, amelynek célja a pénzügyi intézmény pénzügyi szolgáltatási, illetőleg kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységének megbízási szerződés keretében történő végzése,
- b) pénzügyi intézmény pénzügyi szolgáltatási, illetőleg kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységének elősegítése érdekében végzett tevékenység, amelynek során az ügyfél pénzét,

illetve eszközét nem kezelik és a pénzügyi intézmény kockázatára önállóan kötelezettséget nem vállalnak.

Az alperes jogelődje és az O Kft. között 2007. szeptember 12. napján kelt együttműködési megállapodás 5. pontja szerint a megállapodás aláírásával az alperes jogelődje meghatalmazta az O Kft.-t, hogy az általa forgalmazott gépjárműre az alperesi jogelőd által elkészített és jóváhagyott hitel- és pénzügyi lízingszerződéseket vagy az alperesi jogelőd számítógépes programja segítségével az O Kft. által elkészített szerződéseket az alperesi jogelőd nevében és helyett eljárva cégszerűen aláírja, amennyiben erre az alperesi jogelőd szerződésenként cégszerűen aláírt és szerződésszámmal ellátott meghatalmazásával feljogosítja. Az O Kft. kizárólag olyan szerződést készíthet el és írhat alá, melynek tartalma és feltételei maradéktalanul megegyeznek az O Kft. és az ügyfél által aláírt hitelkérelemben, illetve az alperesi jogelőd ügyletenkénti meghatalmazásában foglaltakkal. A meghatalmazás kizárólag olyan szerződésekre vonatkozik, amelynél az alperesi jogelőd az ügyfelet hitelképesnek minősítette és az ügyfél változtatás nélkül elfogadja az alperesi jogelőd által kidolgozott, illetve jóváhagyott szerződést, valamint annak mellékleteit. A megállapodás 7. pontja részletezi az alperesi jogelőd által végzett hitelbírálathoz szükséges dokumentumokat és az eljárás folyamatát.

Az együttműködési megállapodás idézett pontjai és a perbeli kölcsönszerződés megkötésére vonatkozó, 2008. július 2. napján adott meghatalmazás alapján megállapítható, hogy az O Kft., illetve az általa megbízott személy sem pénzügyi szolgáltatási, sem pedig kiegészítő pénzügyi szolgáltatási tevékenységet nem végzett, önállóan a pénzügyi intézmény kockázatára kötelezettséget nem vállalt, kizárólag a 12. b) pont szerinti pénzügyi szolgáltatási tevékenységet elősegítő tevékenységet folytatott.

A perbeli kölcsönszerződés jogszabályba ütközés miatti érvénytelenségét egyébként a bejelentésben foglaltakkal eltérő tartalommal, illetve engedély nélkül végzett ügynöki tevékenység sem alapozná meg. Az elsőfokú bíróság által is helyesen idézett bírói gyakorlat szerint (BH1994.187., BDT2000.97.) a hatósági engedély hiányában vagy az engedélyben foglaltaktól eltérően végzett tevékenység az ügylet polgári jogi érvényességét nem érinti, csak akkor, ha megállapítható, hogy a jogalkotó felismerhetően a szerződés érvényességét sem kívánta megengedni. Ez utóbbi feltétel pedig a perbeli esetben nyilvánvalóan fel sem merülhetett volna.

Helyes az elsőfokú bíróságnak az a következtetése is, hogy az üzletszabályzat a perbeli kölcsönszerződés részeként a felek jogaira és kötelezettségeire irányadó.

Az 1959. évi Ptk. 205/B.§ (1) bekezdése szerint az általános szerződési feltétel akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje, és ha azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta.

A perbeli kölcsönszerződés 11. pontja szerint az adós a szerződés aláírásával kijelenti, hogy az üzletszabályzatot átvette, megismerte, és az abban foglaltakat magára nézve kötelezőnek ismeri el. Fellebbezési hivatkozásával szemben a felperes a 7. sorszámú jegyzőkönyvbe foglaltan úgy nyilatkozott, hogy a szerződéskötéskor nemcsak a megállapodást, hanem az üzletszabályzatot is megkapta. Mindebből következően lehetősége volt arra, hogy még a szerződéskötést megelőzően megfelelő időt kérjen az üzletszabályzat áttanulmányozására, és amennyiben bármely rendelkezésével nem ért egyet, úgy a szerződéskötéstől elzárkózzon. A felperes ezzel a lehetőséggel saját elhatározásából nem kívánt élni, így nyilvánvalóan alaptalan az a hivatkozása, hogy az

üzletszabályzat az 1959. évi Ptk. 205/B.§ (1) bekezdésében foglaltak hiányában nem vált a szerződés részévé.

A felperes fellebbezésében utalt a kölcsönszerződésnek a számviteli törvénybe ütközés okán fennálló érvénytelenségére, a lényeges kérdésekben való megállapodás hiánya miatti létre nem jöttére, az 1959. évi Ptk. 205.§ (3) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettség elmulasztására, illetve arra is, hogy nem tekinthető deviza alapúnak a kölcsönszerződés. Az elsőfokú eljárásban azonban ezekre hivatkozással vagy nem terjesztett elő keresetet, vagy pedig a 10. sorszámú jegyzőkönyvbe foglalt keresetváltoztatás folytán az ezzel kapcsolatos keresetét a továbbiakban már nem tartotta fenn, így a Pp. 247.§ (1) bekezdéséből következően azokat a másodfokú bíróság érdemben nem vizsgálta.

A másodfokú bíróság alaptalannak találta a felperesnek a per tárgyalásának felfüggesztése iránti kérelmét is. A felperes által felhívott, az Európai Bíróság előtt folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárások tárgya az egyes uniós jogi aktusoknak a fogyasztói kölcsönszerződésekkel kapcsolatos értelmezése, a jelen per felperese viszont - az elsőfokú ítélet fellebbezéssel nem támadott megállapítása szerint - nem tekinthető fogyasztónak. A másodfokú bíróság ezért a Pf.VI.20.179/2016/8. számú jegyzőkönyvi végzésével a tárgyalás felfüggesztése iránti kérelmet elutasította.

A kifejtettekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése sikertelen volt, ezért a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperes részére ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget fizetni. Ennek összegét a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (2) és (5) bekezdése, valamint 4/A.§-a alapján állapította meg, és azt a másodfokú eljárásban kifejtett képviseleti tevékenységgel arányban a R. 3.§ (6) bekezdése alapján mérsékelte. A személyes illetékeljegyzési jogban részesült felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74.§-ának (3) bekezdése folytán alkalmazandó, a költségmentességről szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján köteles a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

Pécs, 2017. május 15.

. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Dr. Vogyicska Petra s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró